

1. téma: „Člověk ztracený následkem hříchu a opět nalezený Bohem“

Biblický úryvek: Lk 15, 1-7

Podobenství o ztracené ovci

Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: „On přijímá hříšníky a jí s nimi!“

Pověděl jim toto podobenství: „Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.“ Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“

Promluva:

Pomůcky: obraz ovčince, pro každé dítě ovečku (příloha č. 1).

Asi každý z nás už zakusil, co to je něco ztratit. Třeba deštník, peněženku, klíče... Ale jsou i ztráty daleko horší, například můžeme ztratit přítele, důstojnost, zdraví nebo třeba víru a naději. Člověk, který na tohle všechno zapomene, se ztratí. Ztratí se těm, kteří ho měli rádi, ztratí se lidem v rodině, v kostele, ztratí se i Pánu Bohu, protože s ním už nechce mluvit, ani ho poslouchat. Jaká je potom radost, když tyto věci opět nalezneme. Toto Ježíšovo podobenství mluví o radosti – o radosti z nalezení ovečky. V porovnání se stádem devadesáti devíti ovcí, ovečka sama o sobě nemá tak velkou hodnotu, ale pokud ji ten člověk má rád, tak celá situace se změní a ztráta velmi bolí.

I když jsou na světě miliony lidí, tak Pánu Ježíši záleží na každém z nás, má nás rád. Když se mu zatouláme, když naše špatné jednání nás zachytí jako trní, tak On nás hledá, protože ví, že potřebujeme jeho pomoc. Je to úžasný pocit vědět, že je tady někdo, komu na nás moc záleží, že nás má rád a když jsme v nesnázích, tak nás hledá a nabízí pomoc.

Byl jeden žák, který zanedbával učení, a výsledky jeho chování se dostavily velmi brzy. Měl stále horší známky a už byl nejslabším žákem ve třídě. Jeho rodiče to velmi trápilo a s obavami čekali, co bude dál. Všimnul si toho jeden z jeho kamarádů a pomohl mu, aby se vzpamatoval. Dodal mu nejen znovu chuť do učení, pomáhal mu s úkoly, aby mu ulehčil dohnat, co zameškal. Když se opět ocitl mezi nejlepšími žáky, měl z toho jeho kamarád velkou radost. Radovali se všichni: rodiče, spolužáci i kamarádi.

O takové radosti mluví i Pán Ježíš v podobenství o ztracené ovečce. Ve skutečnosti mu nejde o radost z nalezení ovce, ale o radost z člověka, který se polepšil. Má radost z jednoho člověka, který se chce polepšit než z devadesáti devíti, kteří si myslí, že se nepolepšit nepotřebují.

Když se člověk zachová špatně k lidem, může ztratit jejich lásku. Přestanou ho lidé mít rádi. Úplně jinak je to, když jde o lásku Boha k člověku. Boží láska k člověku nepřestává ani tehdy, když člověk bloudí a odvrátí se od Boha. Bůh nezapomíná na takového člověka a čeká na jeho návrat.

Přímluvy:

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nás vedeš tak, jako pastýř vede své ovečky a prosíme Tě, abychom Tě vždy následovali.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že náš hledáš vždycky, když zabloudíme, a prosíme Tě, abychom i my vždy hledali cestu k Tobě.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nám pomáháš ve snaze polepšit se a prosíme Tě, abychom se vždy snažili být lepšími.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nám dáváš sílu pomáhat ostatním a prosíme Tě, nauč nás vidět jejich potřeby.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nás máš rád, i když se nám něco nepovede a nedopust', abychom o Tvé lásce pochybovali.

Biblický úryvek: Lk 15,8-10

Podobenství o ztraceném penízi

„Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji nalezne, svolá své přítelkyně a sousedky a řekne: „Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila“. Pravím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání“.

Promluva:

Pomůcky: truhlice a deset mincí.

Podobenství nám vypráví o ženě, která má deset stříbrných mincí, v řečtině jim lidé říkali „drachmy“. Je to mince, která podle různých komentářů k Písmu svatému nemá velkou

hodnotu.¹ Tato žena neztratila mnoho, ale ztratila to, co pro ni bylo důležité. Podle chování této ženy to byl poklad, který jí ležel na srdci. Rozsvítila svítilnu, vymetla celý dům. Na všechno zapoměla a neviděla nic jiného než to, co hledá. Má ještě ostatních devět stříbrných mincí, ale na ty teď nemyslí, schází jí právě ta jedna, která doplňuje počet do úplnosti. Právě ta jedna mince jí schází k tomu, aby se mohla radovat.

Náš život se skládá z velkých činů, ale těch je málo. Obvykle se skládá z mnoha maličkostí, které nemusí být důležité, ale mohou se stát důležitými, když doplňují počet do úplnosti.² Nikdo z nás nedělá denně hrdinské činy, nehasí požáry, nezachraňuje tonoucí. Ale každý z nás má denně mnoho příležitostí pomáhat lidem kolem sebe. Dělat malé drobné služby, které samy o sobě třeba nemají velkou hodnotu, ale někomu může chybět zrovna malá drobná pomoc od nás. Stejně jako této ženě chyběl právě ten jeden peníz, tak někomu může chybět právě dobré slovo od nás, pozdrav, úsměv, namalovaný obrázek k tomu, aby se mohl radovat.

K čemu by nás tento příběh měl povzbudit?

Abychom pochopili, že malé události a činy jsou důležité nejen pro naše bližní, kterým pomáháme, ale i pro Pána Ježíše. Stejně jako se žena raduje z nálezu drobného penízku a volá kamarádky, aby se o svou radost podělila s kamarádkami, tak se i Ježíš raduje z každé dobré věci, kterou uděláme a přidává ji na hromadu k ostatním dobrým skutkům, které jsme udělali. A neraduje se jen On, ale celé nebe z toho, že děláme dobro.

Přímluvy:

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že můžeme pomáhat ostatním a prosíme Tě, dej, abychom poznali, co druzí potřebují.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nás každý den obdarováváš a prosíme Tě, ať jsme vůči Tvým darům vnímaví a umíme za ně být vděční.

Pane Ježíši, děkujeme Ti za to, co umíme, a prosíme Tě, ať na naše schopnosti nejsme pyšní a ať skrze ně děláme radost Tobě i druhým lidem.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že máme, co jíst a kde bydlet, a prosíme Tě, ať umíme žít skromně a ať si umíme něco odřeknout ve prospěch druhých.

¹ Srov. FAUSTI, S. *Nad evangeliem podle Lukáše*. Praha: Paulínky, 2011, s. 559.

² Srov. ČERVEN, J. *Podobenstvo o stratenej drachme*. [online]. Poslední aktualizace 2. 10. 2007 07:00 [cit. 2013-02-25]. cerven.blog.sme.sk. Dostupné z: <<http://cerven.blog.sme.sk/c/114344/108B-Podobenstvo-o-stratenej-drachme-Lk-151-32.html>>

Pane Ježíši, děkujeme Ti za naši rodinu a kamarády prosíme Tě, ať si jich vždy vážíme a dáváme jim najevo, že je máme rádi.

Biblický úryvek: Lk 15,11-32

Podobenství o marnotratném synu

Řekl také: „Jeden člověk měl dva syny. Ten mladší řekl otci: „Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.“ On jim rozdělil své jmění. Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel. A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal mít nouzi. Šel a uchýtil u jednoho občana té země, ten ho poslal na pole pást vepře. A byl by si chtěl naplnit žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty nedostával. Tu šel do sebe a řekl: „Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já tu hynu hladem! Vstanu, půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem, přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků. I vstal a šel k svému otci.

Když byl ještě daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil. Syn mu řekl: „Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem hoden nazývat se tvým synem“. Ale otec rozkázal svým služebníkům: „Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho, dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a buďme veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“ A začali se veselit.

Starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to má znamenat. On mu odpověděl: „Vrátil se tvůj bratr, a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že ho zase má doma živého a zdravého“. I rozhněval se a nechtěl jít dovnitř. Otec vyšel a domlouval mu. Ale on mu odpověděl: „Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz, a mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se povесelil se svými přáteli. Ale když přišel tenhle tvůj syn, který s děvkami prohýřil

tvé jmění, dal jsi pro něho zabít vykrmené tele“. On mu řekl: „Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé. Ale máme proč se veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“

Promluva I.:

Pomůcky: obraz cesty a návratu mladšího syna k otci (příloha č. 2).

Jeden otec měl dva syny. Jednou toho mladšího syna napadlo, že by přece někde jinde mohlo být lépe než tam, kde to zná a řekl svému otci: „Odejdu od tebe a podívám se, jestli někde na světě je lépe než tady. Dej mi peníze, abych mohl žít, jak chci.“

Otec znal svého syna. Dal mu, co žádal, a nechal jej odejít. Ale ve svém srdci a ve svých myšlenkách, byl pořád s ním a dělal si o něj starosti.

Syn odešel a v daleké zemi si užíval bezstarostného života. Myslel si: „Teď jsem konečně volný a můžu si dělat, co budu chtít.“ Neznal hranice a plnil si každé přání. Všechno hned musel mít, všechno si musel koupit a všechno chtěl stihnout a vyzkoušet. Kupoval si radost i přátele. Možná si pořídil drahé oblečení, dobrá jídla, možná si koupil koně, aby nemusel chodit pěšky, třeba kupoval krásným slečnám prsteny nebo šátky, mohl se povесelit se svými kamarády při dobrém víně. Jednoho dne se zastavil a zjistil, že už nemá žádné peníze. Krásné slečny ho nechtěly znát a rádoby přátelé se k němu otočili zády. Neměl peníze, přátele ani domov. Slunce svítilo, ale jeho to netěšilo. Svět kolem něj zešedivěl a ztmavěl. Zůstal sám a měl hlad.

Pomyslel si: „Vezmu i tu nejhorší a nejspínavější práci, jen abych nezemřel hladem.“ Nějaký člověk mu dovolil pást vepře. Když syn viděl, jak mají vepři dostatek, také by rád naplnil svůj žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty mu nikdo nenabídl. Sedl si, zaplakal a vzpomněl si na dům, ze kterého odešel, a vzpomínka na něj mu rozzářila srdce. Vstanu a půjdu ke svému otci a řeknu mu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě, už si nezasloužím nazývat se tvým synem, ale nech mě u sebe pracovat jako jednoho z nádeníků.“

A vstal a šel a šel ke svému otci poprosit ho za odpuštění. Otec jej už z dálky viděl a běžel mu naproti. Žádné výčitky, žádné ukládání trestů, ale otevřená náruč, radost, slavnost.

Každé podobenství, to je vlastně hádanka, kterou můžeme vyluštit. Biblická podobenství nás vybízí k zamyšlení, abychom objevili několik důležitých informací pro náš život:

1. Jaký je Bůh – Bůh není ten, kdo nás pořád hlídá (otec znal svého syna a nechal ho odejít). Bůh není ten, kdo nás hodnotí a trestá, nepožaduje výkon, aby mohl dát odměnu. Nesrovnává nás, ale pro každého, kdo se chce k němu vrátit, má místo ve svém domě (někomu vystojí hostinu a někomu dá všechno co má). Bůh je ten, kdo nás má rád, kdo nám rozumí, kdo si o nás dělá starosti.

2. Který okamžik v tomto příběhu je nejdůležitější? Je to chvíle, kdy mladší syn říká slova: „Vstanu a půjdu“. Určitě potřeboval hodně odvahy a síly vykročit a přiznat svému otci, že udělal chybu.

My jsme na tom podobně. Když uděláme špatné rozhodnutí, něco pokazíme, někomu ublížíme, je to, jako bychom odcházeli do ciziny, jako bychom se vzdalovali z domova, z místa, kam patříme. Někdy to zpozorujeme brzy, jindy ujdeme od domova kus cesty. Když poznáme, že jsme udělali něco špatného i pro nás platí to velké rozhodnutí VSTÁT A JÍT se usmířit. Toto usmíření Boha a člověka se děje ve svátosti smíření.

3. Který okamžik příběhu je nejkrásnější? Je to, když otec vítá svého syna, zve ho do svého domu. Když přicházíme s lítostí a rozhodnutím být lepší, tak nás Otec zve na hostinu do svého domu.

Přeji všem dětem i dospělým, aby měli odvahu ve svém životě říkat slova: VSTANU A PŮJDU.

Promluva II.:

V podobenství vystupují tři postavy. Otec a dva synové a jakoby tito lidé nerozuměli jeden druhému.

Otec - je laskavý, hodný, trpělivý, ale synové ho nechápou. Jeho láska nenalézá u dětí odpověď. Vůbec si neuvědomují, že mají nádherného otce. Je to podobné jako Boží láska k lidem.

Mladší syn – nevěří otci, že mu přeje dobro. Jedná jako mnozí křesťané, kteří si myslí, že Bůh nám dává jen samé příkazy a zákazy. Utíkají od Boha stejně jako tento mladší syn od svého otce.

Starší syn – je doma, ale ani on nezná dobrotu svého otce. Pracuje a pracuje, aby si otcovu lásku zasloužil. Nepochopil, že ho otec má rád bez podmínek. To je podobné jako u mnoha lidí, kteří si myslí, že množství Boží lásky získají svým výkonem a množstvím modliteb a postů.

Co z toho plyne pro nás?

Postava otce nám říká: Takhle jedná s hříšníkem Bůh. Jestli i tobě někdo ublížil, odpusť mu.

Postava mladšího syna říká: Takhle jedná hříšník, když se chce napravit.

Postava staršího syna říká: Toto není v pořádku. Můj otec nejedná spravedlivě.

Možná si řeknete: takhle já bych se nezachoval, radoval bych se z návratu svého bratra a odpustil mu.

Jak by se vám líbilo, kdyby paní učitelka na školním výletě se nejvíc věnovala, nejvíc si povídala s vaším spolužákem, který je protivný a dělá nejvíc problémů? Naštvalo by vás to,

nebo byste z toho měli radost? Zkuste si každý sám odpovědět. Není kus toho jednání staršího bratra také v nás?

Starší syn se odmítl zúčastnit hostiny a radovat se spolu s ostatními. O tu společnou radost bychom se připravili i my dnes, kdybychom dělili lidi na ty, kteří si Boží lásku zaslouží, jsou hodní, chodí do kostela, a na ty druhé „špatné“ lidi, se kterými se my slušní nebavíme. Hostina, kterou nachystal otec je určena pro všechny, a my se z toho máme radovat.³

Přímluvy:

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že jsi nám dal svobodnou vůli, abychom se mohli sami rozhodovat, a prosíme Tě, ať naši svobodu nikdy nezneužijeme.

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že pro nás chceš jen to nejlepší, a prosíme Tě, abychom o tom nikdy nepochybovali.

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že nám všechno odpouštíš a prosíme Tě, ať svých hříchů dokážeme upřímně litovat.

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že máš rád všechny lidi, a prosíme Tě, ať druhé neposuzujeme a ať nikdy druhými nepohrdáme.

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že nás s láskou vyhlížíš, i když zhřešíme, a prosíme Tě, ať máme vždy odvahu vstát a jít za Tebou.

Nebeský Otče, děkujeme Ti, že máš pro nás v nebi připravenou odměnu, a prosíme Tě, ať žijeme tak, abychom do nebeského království jednou došli.

Biblický úryvek: Lk 19,1-10

Zacheus

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní celník a veliký boháč, toužil uvidět Ježíše, aby poznal, kdo to je, ale poněvadž byl malé postavy, nemohl ho pro zástup spatřit. Běžel proto napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít. Když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru a řekl: „Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl a s radostí jej přijal. Všichni, kdo to viděli, reptali: „On je hostem u hříšného člověka!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu:

³ Srov. NEČIL, D. *Podobenství o nalezených*. [online]. Poslední aktualizace 28. 7. 2011 13:00 [cit. 2013-02-25]. Katechetické přípravy. Dostupné z: < <http://katecheze.evangelnet.cz/katechetick-pripravy/podobenstvi-o-nalezenych> l>

„Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu, vždyť je to také syn Abrahamův. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

Promluva:

O některých fotbalových mužstvech se říká, že ztratili i svoji poslední šanci. V tabulkách jsou na posledním místě a je už dopředu téměř jisté, že na konci tabulky také skončí.

O některých nemocných se říká, že jsou v beznadějném stavu. Lékaři dělají, co mohou, používají nejmodernější přístroje, předepisují nejúčinnější léky, ale stav nemocného se stále zhoršuje.

O některých lidech se říká, že jsou velcí hříšníci. Svými hříchy uráží Boha, nemají snahu změnit život. Co se týká věčné spásy, tak nemají žádnou šanci.

V evangeliu jsme slyšeli o celníkovi, který byl velmi bohatý. Jako celník vybíral daně, ale vybíral víc, než měl a tak vlastně lidi okrádal. V Ježíšových časech lidé celníky velmi nenáviděli, protože byli nepoctiví a ve své nepoctivosti neznali hranice. V očích lidí neměli šanci dostat se do nebe – být spaseni. Zacheus podle lidského soudu neměl šanci na spásu. Ježíš tyto lidské názory ukazuje jako nesprávné a říká Zacheovi: „Dnes přišla spása do tvého domu“. Ježíš nikoho nezavrhne a neodepisuje. Každému dává možnost se změnit a získat spásu. Zacheus nechává Ježíše vstoupit nejen do svého domu, ale především do svého života. Po setkání s Ježíšem se úplně změnil. Bylo mu líto, že lidi okrádal a všechno chtěl napravit.

Teď už každý z nás ví, že Ježíš není kritický jako lidé a je ochoten přijít i ke každému z nás a nabídnout nám své přátelství. Záleží na nás, jestli ho chceme pustit do svého života jako Zacheus, jestli i my chceme následovat Zachea v nápravě křivd, které jsme jiným způsobili.

Přímluvy:

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nikoho neodsuzuješ a prosíme Tě, abychom také my nikoho neodsuzovali.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi přišel k celníkům a hříšníkům, a prosíme Tě, abychom se stejně jako oni i my obrátili a litovali svých hříchů.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že chceš, abychom Ti byli blízko, a prosíme Tě, ať máme, stejně jako Zacheus, odvahu pozvat Tě do našeho života, abys ho proměnil.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nám dáváš sílu k tomu, abychom se polepšili, a prosíme Tě, ať Tě pravidelně prosíme o odpuštění ve svátosti smíření.

Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi náš přítel, a prosíme Tě, ať máme odvahu mluvit o Tobě mezi svými spolužáky a kamarády.